

**Advies BANSPA met betrekking tot
de inburgering in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
21 maart 2023**

Situering

Sedert 1 juni 2022 is een inburgeringstraject voor nieuwkomers in Brussel verplicht. Hoe verloopt dat, en wat kan beter ?

1) Wetgeving

De wetgeving inzake inburgering in het Brussels Gewest wordt bepaald door een **ordonnantie** van het College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC) van 11 mei 2017¹.

“Het **inburgeringstraject** heeft tot doel de nieuwkomers via een aangepast en geïndividualiseerd vormingsprogramma te begeleiden om hun zelfredzaamheid te verhogen met het oog op hun participatie op economisch, educatief, sociaal en cultureel vlak”, luidt het in Artikel 3, §2.

De definitie van **nieuwkomer** is : “de meerderjarige vreemdeling, jonger dan 65 jaar, die minder dan drie jaar wettig in België verblijft, en die voor het eerst met een verblijfstitel van meer dan drie maanden ingeschreven wordt in het rijksregister van een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad” (Artikel 2).

Het inburgeringstraject omvat tenminste de volgende **modules** (Hoofdstuk 2, Artikel 3, §3) :

“1° een **onthaaltraject**, waarbij wordt gepeild naar de noden die bij de nieuwkomer bestaan op vlak van huisvesting, inkomens, gezondheidszorg, socio-

---

¹ Ordonnantie betreffende het inburgeringstraject voor de nieuwkomers, 11 mei 2017, [link](#). De van kracht zijnde wijzigingen, gepubliceerd tot en met 4 maart 2022, zijn hierin verwerkt.

professionele inschakeling (spi), kinderopvang en onderwijs, en waarbij de nieuwkomer wordt geïnformeerd over de rechten en plichten die op dit vlak gelden voor alle inwoners van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, alsook over de verantwoordelijke actoren en de beschikbare steunmaatregelen ;

2° een module van basislessen **Frans of Nederlands**² als tweede taal, in functie van de taalnood van de nieuwkomer ;

3° een opleiding over **burgerschap**, waarin basisinformatie wordt verstrekt over de werking van de overheidsinstellingen, over de democratische kernwaarden, en over de sociale verhoudingen in onze Belgische samenleving”.

Het Verenigd College van de regering van het Brussels Gewest bepaalt de nadere modaliteiten en organisatie van het inburgeringstraject, en erkent de inrichters van het inburgeringstraject.

“Elke nieuwkomer is verplicht om het inburgeringstraject te volgen als bedoeld in artikel 3. Binnen een termijn van maximaal zes maanden na zijn **inschrijving in het vreemdelingenregister** van een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, meldt de nieuwkomer zich aan bij een erkende inrichter van het inburgeringstraject, en sluit hij een inburgeringscontract af met deze inrichter” (Hoofdstuk 2, artikel 4).

Hoofdstuk 5 somt de **sancties** op voor wie een inburgeringstraject weigert.

Hoofdstuk 3, artikel 5, somt de lijst op van personen die **vrijgesteld** zijn van het inburgeringstraject. En dat zijn onder meer de vreemdelingen die de nationaliteit hebben van één van de staten van de EU+ (dat zijn 14 Europese landen); de vreemdelingen die voordien ingeschreven waren in het vreemdelingenregister van een gemeente van een ander taalgebied, en waar ze vrijgesteld waren van het volgen van een inburgeringsplicht; de vreemdelingen die één van de volgende studiebewijzen hebben behaald :

een **getuigschrift** basisonderwijs, of een getuigschrift of een **diploma** van het secundair onderwijs of een diploma hoger onderwijs behaald in een door de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap of de Duitstalige Gemeenschap gefinancierde, georganiseerde of gesubsidieerde onderwijsinstelling ;

---

² Hiervoor wordt beroep gedaan op het Huis van het Nederlands, [link](#)

een diploma, certificaat of ander document, behaald als bewijs van het voltooien van een opleiding die vergelijkbaar is met de in a) bedoelde opleidingen, en die geacht kan worden de doelstelling van het inburgeringstraject te bereiken³”.

2) Website inburgering

Bewelcome.brussels is de algemene infowebsite voor de Brusselse inburgering⁴. Nieuwkomers kunnen kiezen tussen een Nederlandstalig of een Franstalig gratis inburgeringstraject⁵. Aan Nederlandstalige kant kan dat via Bon, aan Franstalige kant via een BAPA (Bureau d’Accueil pour Primo-Arrivants)⁶. Bon werd erkend door de Vlaamse Gemeenschap, de BAPA’s door de Cocof (de Franstalige tegenhanger van de VGC). Bon behoort sedert 1 januari 2015 bij het Agentschap Integratie en Inburgering van de Vlaamse overheid⁷.

Wie een inburgeringstraject succesvol heeft afgerond (daarvoor is een termijn van maximum 18 maanden voorzien) behaalt een **inburgeringattest**. Dit kan helpen om de Belgische nationaliteit te verwerven. Het inburgeringsattest dient overgemaakt te worden aan het gemeentebestuur van de gemeente waar de cursist woont. Wie vrijgesteld is van het verplichte inburgeringstraject, kan wel op vrijwillige basis het traject volgen.

Iedere inburgeraar krijgt een **persoonlijke trajectbegeleider**. Die helpt ook, indien gevraagd, met het zoeken naar een geschikte opleiding of werk (noot: bij de

---

³ Zowel [Bon](#), als [CIRE](#) aan Franstalige kant, helpen bij de procedures om een erkenning van buitenlandse diploma’s te bekomen. Zie ook de website www.mijndiploma.be

⁴ Bewelcome.brussels, [link](#). Deze website is consulteerbaar in vele talen waaronder het Nederlands, Frans, Engels, Spaans, Arabisch, Turks, Russisch en Farsi.

⁵ In het Vlaams Gewest is het inburgeringstraject niet gratis : “Artikel 30. § 3. Deelname aan het vormingspakket maatschappelijke oriëntatie, vermeld in artikel 29, § 1, tweede lid, 1°, is afhankelijk van de eenmalige betaling van een retributie. De Vlaamse Regering stelt het bedrag van de retributie vast en bepaalt de nadere modaliteiten van die retributie. Deelname aan de test, vermeld in paragraaf 2, tweede lid, is afhankelijk van de betaling van een retributie. De Vlaamse Regering stelt het bedrag van de retributie vast en bepaalt de nadere modaliteiten van die retributie. In afwijking van het eerste en tweede lid, kan de Vlaamse Regering een vrijstelling verlenen voor een inburgeraar die ingeschreven is in het Rijksregister in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad voor de retributie, vermeld in het eerste en tweede lid” (decreet inburgeringsbeleid, [link](#)).

⁶ BAPA, Bureau d’Accueil pour Primo-Arrivants, [link](#)

⁷ Agentschap Integratie en Inburgering, [link](#)

BAPA's, niet bij Bon, waar men doorverwijst naar Actiris, met wie Bon een samenwerkingsovereenkomst heeft), begeleiding bij het gelijkstellen van diploma's, of het inschrijven van kinderen op een school.

3) Brussels en Vlaams beleid

3.1) In de regeerverklaring 2019-2024 van de regering van het Brussels Gewest lezen we⁸:

“De Regering zal een **uniek Brussels onthaaltraject** uitwerken voor nieuwkomers op basis van de gelijknamige GGC-ordonnantie. Zij gaat binnen de bevoegdheid van de GGC een **Brusselse koepel** oprichten die het aanbod moet coördineren, zowel voor wat betreft het aantal beschikbare plaatsen, als voor de inhoud van het traject, de validering, het aanbod, de uitwisseling van praktijken, enz. De Regering gaat de inclusie van nieuwkomers op de arbeidsmarkt versterken door middel van opleidingen waarbij taalverwerving en beroepsopleiding hand in hand gaan, en zal ondersteuning bieden aan het tolken in een sociaal milieu om de toegang tot de openbare diensten, gezondheidszorg, scholing te vergemakkelijken, en zo het samenleven te verbeteren”.

De oprichting van de koepel, en het uniek Brussels onthaaltraject, wordt niet vermeld in de ordonnantie inburgering.

3.2) In de regeerverklaring 2019-2024 'Brussel is wat we delen' van het College van de VGC luidt het⁹:

“De VGC actualiseert samen met Vlaanderen, en in relatie met de nieuwe ordonnantie verplichte inburgering (GGC), haar rol binnen het inburgeringsbeleid. Specifieke aandacht kan gaan naar: begeleiding van inburgeraars in het Nederlandstalige aanbod faciliteren, onder andere voor **toeleiding naar opleiding en werk**, kinderopvang, (psycho)sociale begeleiding, vrije tijd en vrijwilligerswerk; maatwerk voor specifieke doelgroepen binnen inburgering, onder andere laaggeletterde moeders en hoogopgeleide nieuwkomers; initiatieven stimuleren rond een meer geïntegreerde begeleiding van minderjarige nieuwkomers”.

---

⁸ Regeerakkoord 2019-2024 regering Brussels Gewest, [link](#)

⁹ Brussel is wat we delen, regeerakkoord college van de VGC 2019-2024, [link](#)

In het Ontwerp van verordening tot vaststelling van het **meerjarenplan 2022-2025** van de VGC luidt het¹⁰ :

“Aanvullend op het Nederlandstalig inburgeringsaanbod in Brussel wil de VGC, samen met Agentschap Integratie en Inburgering, zorgen voor een warm welkom van nieuwkomers binnen het Nederlandstalig netwerk. We nemen initiatieven om de aansluiting van inburgeraars binnen het N-netwerk te faciliteren en ondersteunen, zodat inburgeraars volwaardig gebruik kunnen maken van het brede aanbod. Dit betreft o.a. het verder uitbouwen van de vierde pijler binnen het inburgeringsaanbod, in overleg met de Vlaamse overheid. Tussen de onderscheiden acties 423, 424 en 425 zullen in het voorjaar 2022 nog verschuivingen plaatsvinden naar aanleiding van de nakende goedkeuring van het lokaal integratiebeleidsplan en de evaluatie van het project N connect”. Er wordt in de periode 2022-2025 elk jaar 41.000 euro voorzien in dit meerjarenplan.

3.3) Het Vlaams beleid (inzake Brussel) wordt geschetst in de ‘Beleids- en begrotingstoelichting Gelijke Kansen, Integratie en Inburgering, Begroting 2023’ van minister *Bart Somers*¹¹. Hierin lezen we :

“Wat betreft de verplichte inburgering in Brussel die op 1 juni 2022 van start ging, wil ik ook in 2023 voorzien in minstens **4.000 inburgeringstrajecten**. In samenwerking met de bevoegde minister in de Brussels Hoofdstedelijke Regering wordt het aantal inburgeringstrajecten nauw gemonitord”.

“Het Agentschap Integratie en Inburgering vernieuwt de website **nederlandoefenen.be**¹². Ook dit is een manier waarop anderstaligen en inburgeraars zich kunnen engageren in het oefenen van de taal. Voor taalpromotie in Brussel werd voor een specifieke aanpak gekozen. Het Huis van het Nederlands Brussel ontwikkelde daarom een taalpromotieapplicatie. In 2023 wordt deze opgenomen in hun reguliere werking”.

3.4) Actiris en inburgeraars

Op 31 januari 2023 vond bij Brupartners een infomoment plaats waarop Actiris haar werking mededeelde met betrekking tot inburgering.

---

¹⁰ Ontwerp van verordening tot vaststelling van het meerjarenplan 2022-2025 van de VGC, [link](#)

¹¹ Beleids- en begrotingstoelichting Gelijke Kansen, Integratie en Inburgering, Begroting 2023, [link](#)

¹² www.nederlandoefenen.be

Begin januari is het **One Stop Shop**-pilotproject begonnen bij Actiris, in samenwerking met partners (de BAPA's Via en Convivial). Dit moet het centrale punt worden voor inburgeraars die een stap willen zetten op de arbeidsmarkt. 6.322 van de bij Actiris ingeschreven werkzoekenden (7,3%) zijn nieuwkomers. 1.389 personen, of 1,6%, zijn Oekraïners. Actiris informeert haar partners in de inburgeringssector wat die van haar kunnen verwachten. Inburgeraars die beroep doen op de services van Actiris dienen zich in te schrijven bij Actiris.

De **uitdagingen** zijn volgens Actiris de complexiteit van België en Brussel, kennis van Nederlands of Frans, discriminatie, erkenning van buitenlandse diploma's, de digitale kloof, en analfabetisme. Tot de **services van Actiris** aan nieuwkomers behoren toegang tot sociale tolken, taalcheques voor gratis taallessen, erkenning van diploma's, Ateliers Actief Zoeken naar Werk (AAZW), mentoring, cosearching. Actiris doet dit alles in samenwerking met partners. Binnen Actiris bestaat er een Dienst Begeleiding Actief Zoeken naar Werk (BAZW), Team Nieuwkomers.

3.5) VDAB en inburgeraars

In een persbericht van Vlaams minister voor werk **Jo Brouns** van 12 januari 2023 luidt het¹³ :

“Sinds 1 maart zijn alle inburgeraars (nvdr : in het Vlaams Gewest) verplicht zich in te schrijven bij VDAB. VDAB biedt ondersteuning en begeleiding op hun weg naar de arbeidsmarkt. Zo vermijden we dat mensen zich tot wel enkele jaren in de werkloosheid bevinden terwijl ze hun inburgeringstraject volgen. Kunnen werken is immers de sleutel tot integratie. Deze verplichting werpt nu haar eerste vruchten af, zo blijkt uit cijfers van VDAB,..., sinds 1 maart 2022 zijn maar liefst 9.471 inburgeraars ingeschreven bij VDAB. Een mooie stijging, tegenover 31 augustus waren nog maar 3.819 inburgeraars ingeschreven. Van deze groep hebben maar liefst 3.106 personen in datzelfde jaar nog werk gevonden. Dat betekent dat maar liefst één op de drie inburgeraars die bij VDAB werden ingeschreven, ook reeds hun stappen op de arbeidsmarkt hebben gezet. Ook hier zien we een stijging tegenover de voorbije maanden. 33% van deze groep inburgeraars is vandaag aan het werk, waar op 31 augustus nog maar 26% werk had,..., taal blijft vaak de grootste drempel die deze doelgroep ervaart op de weg naar de arbeidsmarkt. De werkvloer zelf is uiteindelijk de belangrijkste plek om op korte termijn zeer praktisch gerichte taalvaardigheid bij te brengen”.

---

¹³ Jo Brouns, persbericht 12 januari 2023, [link](#)

Brusselse inburgeraars zijn niet verplicht zich in te schrijven bij Actiris, maar wel indien ze beroep doen op de diensten van Actiris zoals beschreven in paragraaf 3.4. In het Vlaams inburgeringsdecreet luidt het wel in artikel 32, paragraaf 2 : “§ 2. De inburgeraars die ingeschreven zijn in het Rijksregister in een gemeente van het Nederlandse taalgebied zijn verplicht zich in te schrijven bij de VDAB. De inburgeraars die ingeschreven zijn in het Rijksregister in een gemeente van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad voldoen aan de voorwaarde van artikel 29, § 1, tweede lid, 3°, door zich in te schrijven bij Actiris¹⁴”.

3.6) Samenwerkingsakkoord Brussel-Vlaanderen

In het in 2021 goedgekeurde Samenwerkingsakkoord tussen Brussel en Vlaanderen inzake arbeidsmarktbeleid, opleiding, vorming en de bevordering van de mobiliteit van werkzoekenden luidt het in artikel 10 ¹⁵:

“Beide partijen gelasten Actiris, VDAB, het Huis van het Nederlands Brussel en het Agentschap voor Integratie en Inburgering een **samenwerkingsovereenkomst** af te sluiten met betrekking tot de begeleiding van werkzoekende inburgeraars en anderstaligen, en hun integratie op de arbeidsmarkt”.

De gesprekken dienaangaande zijn aan de gang, maar werden nog niet voltooid.

4) Parlementaire vragen

4.1) In het Bulletin van vragen en antwoorden van de Raad van de VGC van 20 september 2022 antwoordde bevoegd collegelid **Pascal Smet** (Vooruit) op een **vraag van parlementslid Khadija Zamouri (Open VLD) over de regierol van de VGC in het nieuwe inburgeringstraject in Brussel** ¹⁶:

“In het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad wordt het Vlaams integratie- en inburgeringsbeleid geregeld in het decreet van 7 juni 2013¹⁷. De VGC krijgt op basis van dit decreet een expliciete **regierol** rond het integratiebeleid. Deze rol bepaalt dat de VGC instaat voor de uitwerking, sturing, afstemming en uitvoering

---

¹⁴ Vlaams inburgeringsdecreet, [link](#)

¹⁵ Samenwerkingsakkoord Vlaanderen-Brussel, [link](#)

¹⁶ Bulletin van vragen en antwoorden van de Raad van de VGC, September 2022, [link](#)

¹⁷ Decreet 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid, [link](#)

van het inclusieve integratiebeleid, daarvoor de relevante actoren coördineert en de doelgroep van het integratiebeleid en hun organisaties bij dat beleid betreft. De VGC is niet (rechtstreeks) betrokken bij de **samenwerkingsovereenkomst** tussen de GGC, de Cocof en de Vlaamse Gemeenschap die de verplichte inburgering in Brussel bepaalt. Het actualiseren van de rol van de VGC in het inburgeringsbeleid staat opgenomen in het Bestuursakkoord 2019-2024 van de VGC. Met **3.000 potentiële deelnemers** is er net als in de andere grootsteden zeker een uitdaging rond capaciteit, zelfs indien rekening gehouden wordt met het vrijwillig karakter van de vierde pijler binnen het Brussels inburgeringstraject¹⁸.

4.2) In de commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering van het Vlaams Parlement van 13 december 2022 stelde Vlaams parlementslid Annabel Tavernier (N-VA) een vraag om uitleg in verband met de geplande overheveling van de Franstalige onthaalbureaus voor inburgering naar de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (GGC). In zijn antwoord stelt minister **Bart Somers¹⁹:**

“Voor mij is het in eerste instantie belangrijk dat de verplichte inburgering in Brussel vlot verloopt, effectief is en zo snel mogelijk toelaat mensen in te schakelen in onze gemeenschap. Mijn focus ligt op de verdere **operationalisering** van de verplichte inburgering in Brussel, en mijn kabinet en administratie zitten daarom regelmatig samen met het kabinet van minister Alain Maron (Ecolo) en de GGC. Op die bijeenkomsten worden de cijfers besproken, en worden aandachtspunten geformuleerd. Daarnaast wil ik nauw betrokken zijn bij de **verdere evoluties**. Minister Maron heeft mij verduidelijkt dat het nieuwe tweetalige inburgeringstraject kadert binnen een volgende fase van de verplichte inburgering in Brussel. Minister Maron is intussen inderdaad bezig met de opmaak van teksten. Maar die teksten zullen uiteraard eerst op Brussels niveau besproken worden. Op 16 juni 2022 had ik overleg met minister Maron, waarbij ik het over drie punten gehad had.

Ten eerste: de op 1 juni 2022 ingegane **verplichte inburgering** in Brussel moet nauwkeurig en strikt opgevolgd worden. Ten tweede heb ik heel duidelijk gemaakt dat het voor mij belangrijk is dat het **Vlaamse inburgeringstraject** in

---

¹⁸ De vierde pijler houdt in dat de inburgeraar een bijkomend project op maat van 40 uur krijgt aangeboden om zijn of haar sociaal netwerk te versterken, en/of om zo beter te kunnen participeren aan de maatschappij.

¹⁹ Antwoord van minister Bart Somers op een vraag om uitleg van parlementslid Annabel Tavernier, [link](#)

Brussel moet blijven bestaan. Dat betekent voor mij ook dat het Vlaamse traject door de Brusselse Regering erkend moet blijven als Brussels inburgeringstraject. Tegelijkertijd moet het ook blijven sporen met de trajecten in Vlaanderen, en kunnen er dus niet te veel wijzigingen worden aangebracht. Immers, veel nieuwkomers die een Vlaams inburgeringstraject volgen in Brussel, verhuizen later mogelijk naar Vlaanderen. De blijvende erkenning van het Vlaamse inburgeringstraject in Brussel is voor mij dus essentieel. Ten derde heb ik meegegeven dat een eventueel **bicommunautair** Brussels inburgeringstraject vanuit de GGC moet instaan voor een tweetalige dienstverlening én voor een goede samenwerking met de Vlaams-Brusselse actoren zoals het Huis van het Nederlands, en de Brusselse centra voor volwassenenonderwijs (CVO's²⁰)."

4.3) Uit de plenaire vergadering van de Raad van de Cocof van 16 december 2022 komen de volgende elementen naar voor²¹ :

De BAPA's beschikken over 5.500 plaatsen voor inburgeraars, en dat wordt opgetrokken tot 6.000. Sociaalprofessionele inschakeling behoort niet tot de kerntaken van de BAPA's, maar er bestaan wel akkoorden met Actiris, en Actiris heeft wel een projectoproep gelanceerd. De "cocomisation" (dat is de overheveling van bevoegdheden van de Cocof naar de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie) komt er op 1 januari 2024. Door de cocomisation bekomt men meer coherentie (zie de bevoegdheden "la Sérine en matière de soins palliatifs, la médecine préventive, les aides individuelles et à l'emploi pour les personnes handicapées, et les BAPA »). Het budget voor de BAPA's stijgt.

5) Jaarrapport Inburgering

(**noot:** dit jaarrapport heeft betrekking op een periode dat de inburgering nog niet verplicht was in Brussel).

De belangrijkste elementen uit het jaarrapport 2021 van het Agentschap Binnenlands Bestuur van de Vlaamse administratie, met betrekking tot Brussel, zijn²²:

Er werden in 2021 1.393 cursussen MO (**maatschappelijke oriëntatie**) ingericht met een gemiddeld aantal deelnemers van 16. In het Vlaams Gewest lag het

---

²⁰ CVO Brussel, [link](#)

²¹ Raad van de Cocof, 16 december 2022, [link](#)

²² Jaarrapport inburgering 2021 Agentschap Binnenlands Bestuur, [link](#)

aandeel geslaagden in 2021 op 81%, in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 70%. Het Huis van het Nederlands Brussel staat in voor het onthalen van personen uit het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die Nederlands willen leren en/of oefenen. Voor de lessen MO en trajectbegeleiding kunnen de personen uit Brussel terecht bij het Agentschap Integratie en Inburgering in Brussel.

Iedere maand wordt er een extractie gemaakt uit het **rijksregister**²³ met de nieuwkomers van de voorbije maand in het Vlaamse Gewest. Voor Brussel bestaan er geen extracties van nieuwkomers. Nieuwkomers in Vlaanderen worden uitgenodigd met een brief om zich aan te melden bij één van de afdelingen van de Agentschappen Integratie en Inburgering. In Brussel krijgen nieuwkomers tot nu toe geen uitnodigingsbrief, maar wordt het Vlaamse inburgeringsaanbod op allerlei manieren in de kijker gezet via verschillende communicatiekanalen.

In Brussel kon 86% starten **binnen de drie maanden**. In de andere regio's kon tussen de 61 en 66% starten binnen de drie maanden. Het valt op dat in Brussel relatief weinig anderstaligen het advies krijgen om Nederlands te leren in een CBE-Centrum voor Basiseducatie (6%)²⁴. Opvallend is het aandeel personen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat wel een inburgeringscontract ondertekent, maar nadien afhaakt (41%).

In Brussel is er geen **sanctionering** voor rechthebbende inburgeraars die vroegtijdig stoppen. Het aandeel personen dat uiteindelijk een attest behaalt (t.o.v. het aantal personen dat zich heeft aangemeld) is dan ook het kleinst in Brussel (36%).

6) Jaarrapport BAPA blx

(**noot:** dit jaarrapport heeft betrekking op een periode dat de inburgering nog niet verplicht was in Brussel).

In het jaarrapport 2019 van BAPA bxl (een recenter verslag is nog niet beschikbaar), één van de drie BAPA's, lezen we²⁵:

---

²³ Rijksregister, [link](#)

²⁴ Ligo, Centrum voor Basiseducatie, [link](#)

²⁵ Jaarrapport 2019 BAPA, [link](#). Daarnaast verwijzen we nog naar het jaarrapport 2021 van VIA ([link](#)), het jaarrapport 2021 van BAPA Convivial ([link](#)), en het jaarrapport 2019 van CBAI-CRACS ([link](#)).

En 2019, ce ne sont pas moins de **1.018 nouvelles personnes**, originaires de 87 pays différents, dont 58 % de femmes et 42% d'hommes, qui se sont présentées dans nos locaux afin d'y entamer, sur une base volontaire, le parcours d'accueil pour primo-arrivants. Le **top 3 des primo-arrivants** bénéficiaires admis en 2019 sont, comme en 2018, les personnes originaires de l'Inde (37%), de la Syrie (8%) et du Maroc (8%).

En 2019, la majorité de nos bénéficiaires est au foyer ou à charge du/de la conjoint.e (32%) ; ensuite, viennent les travailleurs (25%) et les allocataires sociaux (18%). Par rapport à 2018, le nombre de bénéficiaires, qui travaillent, a augmenté (ils étaient 21%). La majorité de notre public est détenteur d'une carte A. Or plus de la moitié de ces cartes A sont détenues par des bénéficiaires de nationalité indienne (289 sur 500 cartes A) qui sont en Belgique sur base du travail ou d'un **regroupement familial**. L'autre grande partie est détenue par des bénéficiaires jouissant de la protection internationale (statut de réfugié ou protection subsidiaire). Les personnes avec un titre de séjour F (bénéficiaire d'un regroupement familial) représentent la deuxième catégorie de nos bénéficiaires.

Presque la moitié des personnes venues s'inscrire au BAPA bxl en 2019 (48% hommes/femmes confondus) ont obtenu leur titre de séjour sur base du regroupement familial. Ces bénéficiaires doivent fournir la preuve des efforts d'intégration dans la société d'accueil pour obtenir un renouvellement de séjour, et une preuve de ces efforts consiste dans l'inscription dans un parcours d'accueil. Etant donné que la principale raison de la délivrance du titre séjour est le regroupement familial, la plupart de nos bénéficiaires soit des couples (57%) avec ou sans enfants.

A l'issue des bilans **linguistiques**, 108 personnes (16% des bilans réalisés) ont été considérées comme maîtrisant au minimum les compétences du niveau A2 en français, tandis que 578 personnes (84%) n'ont pas été considérées comme maîtrisant les compétences du niveau A2 en français. 12 % des personnes ont été positionnées en alphabétisation, et 82 % en FLE (français langue étrangère).

7) Analyse ULB (Université Libre de Bruxelles)

In oktober 2022 presenteerde de ULB haar rapport 'Projet Newcomers. Présentation des résultats'. Doel van de analyse was : "d'Améliorer les

connaissances sur les problématiques rencontrées par les primo-arrivants de façon à permettre un meilleur pilotage des politiques publiques, en particulier dans le domaine de **l'emploi** ».

Het onderzoek had betrekking op mensen voor het eerst ingeschreven in het Rijksregister tussen 1 januari 2010 en 31 december 2013, die nog steeds legaal verbleven in België op 1 januari 2019, en die minstens 18 jaar oud waren toen ze werden ingeschreven. Het gaat meer bepaald om mensen die in Brussel en Wallonië toekwamen in het kader van de gezinshereniging, als vluchteling, of als geregulariseerde. Dat levert de volgende conclusies op:

° in het kader van de **gezinshereniging** : de kans om de arbeidsmarkt te betreden is groter voor mannen dan voor vrouwen; de personen wonende in het Vlaams Gewest raken sneller aan een job; mensen met kinderen komen minder snel op de arbeidsmarkt dan mensen zonder kinderen; vluchtelingen uit de sub Sahara en West-Azië (nvdr : dat heeft vooral betrekking op Syrië) vinden sneller de weg naar de arbeidsmarkt dan vluchtelingen uit Noord-Afrika.

° wat betreft de groep **vluchtelingen** : mannen raken sneller aan een job dan vrouwen; in Wallonië en Brussel raken ze minder snel aan een job dan in Vlaanderen; vrijgezellen zonder kinderen vinden sneller een job dan mensen in relatie zonder kinderen; vluchtelingen uit sub Sahara en West Azië maken meer kans op een job dan vluchtelingen uit Noord-Afrika.

° wat betreft de **geregulariseerden** : vrouwen maken meer kans op een beroeps carrière dan mannen; in Brussel of Vlaanderen wonen biedt meer kansen op een job dan in Wallonië wonen; vrijgezellen met kinderen maken veel minder kans op een job dan vrijgezellen zonder kinderen; mensen uit Latijns Amerika maken drie keer meer kans op een job dan mensen uit Noord-Afrika; hoe langer de regularisatieprocedure, hoe meer kans op een job; hoe ouder, hoe minder kans op een job; er niet in slagen om binnen de drie jaar de Belgische nationaliteit te bekomen vermindert de kansen op een job.

8) Samenvatting

° de regeringsverklaring van de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voorziet een **uniek Brussels onthaalproject**, en de oprichting van een **Brusselse koepel**.

- ° Vlaams minister Bart Somers pleit er voor dat het Nederlandstalig **inburgeringstraject** in Brussel blijft bestaan.
- ° de **VGC** is niet rechtstreeks betrokken bij de samenwerkingsovereenkomst tussen de GGC, de Cocof en de Vlaamse Gemeenschap die de verplichte inburgering in Brussel bepaalt. De VGC heeft wel een (weliswaar eerder beperkte) regierol inzake het integratiebeleid aan Nederlandstalige kant.
- ° het **Samenwerkingsakkoord Vlaanderen-Brussel** van 2021 rond arbeidsmobiliteit roept Actiris, VDAB, Huis van het Nederlands Brussel en het Agentschap voor Integratie en Inburgering op een samenwerkingsovereenkomst te sluiten met betrekking tot werkzoekende inburgeraars.
- ° Vlaams minister Bart Somers gaat voor **4.000 inburgeringstrajecten** in Brussel voor 2023.
- ° de “**Cocomisation**” (de overheveling van de BAPA’s van de Cocof naar de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie) zal een feit zijn op 1 januari 2024.
- ° **Actiris** is een One Stop Shop-pilootproject gestart dat het centrale punt wil worden voor inburgeraars die de stap willen zetten richting arbeidsmarkt.

Advies BANSIPA

- 1) BANSIPA vraagt dat in de op te richten **koepel** zowel het Agentschap Integratie en Inburgering, de VGC als VDAB Brussel worden opgenomen.
- 2) Voor BANSIPA is het essentieel dat het **Nederlandstalig inburgeringstraject** in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest blijft bestaan. BANSIPA pleit voor een vlottere verwijzing van inburgeraars door de **gemeentelijke administraties** richting het aanbod aan Nederlandstalige inburgeringstrajecten, en het attractief en gelijkwaardig aanbieden van zowel het Franstalige als het Nederlandstalige pakket.
- 3) BANSIPA roept Actiris, VDAB, Huis van het Nederlands en het Agentschap voor Integratie en Inburgering op zo snel mogelijk een **samenwerkingsovereenkomst** te sluiten met betrekking tot de

begeleiding van werkzoekende inburgeraars en anderstaligen, en hun integratie op de arbeidsmarkt, zoals voorzien in de Samenwerkingsovereenkomst Vlaanderen-Brussel van 2021. Daarin moeten duidelijke afspraken gemaakt worden voor wat betreft de verwijzing van werkzoekende inburgeraars naar een begeleidingstraject richting werk, en een duidelijke taakverdeling tussen de betrokken partners.

- 4) BANSPA benadrukt het belang van **werk en ondernemerschap** in het Brusselse inburgeringstraject, en het verwijzen van inburgeraars naar de diensten die Actiris (en VDAB) aanbieden. De band tussen de BAPA's/BON en Actiris/VDAB en de spi-partners, is essentieel.
- 5) Gezien de doelgroep, is de strijd tegen **discriminatie** bij het inburgeringstraject en de begeleiding, essentieel, alsook het dempen van de digitale kloof. Hierbij dienen zowel Actiris/VDAB, de spi-partners als BAPA/bon een rol te spelen.
- 6) De **niet-geslaagden**, dat zijn de mensen die het inburgeringsattest niet bekomen hebben, mogen niet vergeten worden in de trajecten tot begeleiding naar opleiding of werk.

Brussel, 21 maart 2023.

Voor Banspa,

Anton Van Assche, voorzitter

Kobe Martens, ondervoorzitter

Meer info:
Secretariaat BANSPA
p/a Tracé Brussel vzw
Antwerpselaan 26, 1000 Brussel
T 02 511 99 72
info@banspa.brussels